

تأکید آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در پیامی به بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

اصول فقه؛ صراط مستقیم استنباط در مواجهه باتحولات معرفتی و اجتماعی

شماره ۲۷

• هفته‌نامه افق حوزه • دوشنبه ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

ویژه‌نامه بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه
و نهمین دوره جشنواره مقالات حوزه



تأکید آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در پیامی به بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

اصول فقه؛ صراط مستقیم استنباط در مواجهه باتحولات معرفتی و اجتماعی

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در پیام تصویری به بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه، تصریح کردند: حوزه به لطف الهی کار خود را با توفیق فراوانی پربار کرد. این کتاب‌های پربرکت عمیق علمی که نوشته شده نشان موفقیت حوزه است.

گرفت و وارد مسئله فقه شد، آن وقت می‌فهمد که چه تغییرپذیر است و چه تغییرپذیر نیست؛ مثلاً آیا این قضیه که «دیه بر عاقله است»، تغییرپذیر است یا تغییرپذیر نیست و امثال ذلک.

معظم‌له گفتند: هیچ چاره‌ای نیست جز گشودن درهای منطق غنی و قوی که منطق، راه استدلال است و از آنجا به درگاه غنی و قوی اصول که راه استنباط است و از آنجا راه به فقه پیدا کند که محور اصلی استنباط است. آیا هیچ تغییر و تحولی در این قرون پیدا نشده یا تحول‌هایی پیدا شده و وقتی تحول خیلی زیاد بود، باعث پیدایش دین جدید شد، مسیحیت آمد، یهودیت آمد، اسلام آمد؟ این‌ها آمدند برای تغییر قضایای خارجی به برای قضایای حقیقیه. اگر «إن الدین عند الله الاسلام» است و جزء قضایای حقیقیه است، چه در مسیحیت چه در یهودیت چه در اسلام یکسان است؛ منتها بعضی ضعیف بعضی غنی و بعضی قوی ولی در همین راستاست. آن کامل‌ترش را اسلام آورده است ولی اصلش در همین مسیر است.

ایشان در بخش دیگری از پیام خود گفتند: نظام امامت و امت تنها برای تعلیم نیست؛ علم را حوزه‌ها و دانشگاه‌ها دارند. علم برای جهل‌زدایی است که از حوزه و دانشگاه برمی‌آید، حسینیه‌ها و مساجد و مراکز تبلیغی برای جهل‌زدایی است؛ اما آنچه که نظام امامت و امت عهده‌دار است و وظیفه آن است، در عین حال که رهبری می‌کند جهل‌زدایی حوزه‌ها و دانشگاه‌ها را و مساجد و مراکز و حسینیه‌ها و هیئات مذهبی را که جهل‌زدایی می‌کنند رهبری می‌کند؛ در عین حال که علم را در عین حال که عقل را در عین حال که جهل‌زدایی را در عین حال که جهل‌زدایی را رهبری می‌کند، وظیفه اصلی نظام امامت و امت، جاهلیت‌زدایی است.

ایشان با بیان اینکه الان جهان غرب مبتلا به گوشه‌ای از جاهلیت شده است، ابراز داشتند: الان به یک گوشه از گوشه‌های جاهلیت هستیم در غرب. اینکه مسئله غزه و امثال غزه را به بار می‌آورند، اینها با علم حل نمی‌شود، با جهل‌زدایی حل نمی‌شود، اینها با جاهلیت‌زدایی حل می‌شود. نظام امامت و امت، پایه اصلی اش و مدال اصلی اش و ره‌آورد اصلی اش جاهلیت‌زدایی است که باید مسئولان نظام را تقویت کرد و دعا کرد و جامعه اسلامی را تقویت کرد و دعا کرد و با تضرع و زاری از ذات اقدس اله مسئلت کرد که همان‌طوری که جهل‌زدایی را و جهل‌زدایی را به ما مرحمت کردی، جاهلیت‌زدایی را هم به ما مرحمت بکن.

آیین اختتامیه و تقدیر از آثار برگزیده بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه و نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه با پیام تصویری حضرت آیت‌الله جوادی آملی و سخنرانی آیات حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، ۲۵ بهمن در سالن همایش‌های مدرسه علمیه امام موسی کاظم (عج) قم برگزار شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اسرا، آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در این پیام ابراز داشتند: ذات اقدس، نه تنها علم را بر ما واجب کرد، علوم فراوانی را برای ما مقرر کرد (یک)، به ابزار علمی سوگند یاد کرد؛ به قلم قسم یاد کرد، به مرکب قسم یاد کرد و به خود کتاب و علم که روشن است. اگر به مرکب قسم یاد می‌کنند: «ن» و اگر به قلم قسم یاد می‌کنند: «و القلم» و اگر به نوشته‌ها و علوم سوگند یاد می‌کنند: «و ما یسطرون»؛ یعنی «مسطور و علم نوشته شده» مورد قسم خداست، قلم که نویسنده مورد قسم خداست و مرکب که ابزار نویسندگی است مورد سوگند الهی است، نشان می‌دهد که ذات اقدس اله به علم اهمیت فراوانی می‌دهد.

معظم‌له گفتند: انسان بخواهد مطلبی را بفهمد، بدون ترازو نمی‌فهمد و گاهی با همان حدس و خیال و گمان و وهم داوری می‌کند، لذا برای اینکه دقیق بشود، باید ترازو باشد. ترازوی علوم چه در حوزه‌ها و چه در دانشگاه‌ها منطق است؛ منطق غنی و قوی، راه تصور، راه تصدیق و راه گفت‌وگو را نشان می‌دهد، چه اینکه چاله‌های مغالطات را هم نشان می‌دهد که انسان نه خودش به غلط بیفتد و نه دیگری را در چاه غلط بیندازد. فن مغالطه از فن‌های ضروری منطق است که انسان هم خودش مبتلا نشود و هم دیگری را مبتلا نکند.

ایشان مهم‌ترین ابزار علوم حوزوی را اصول دانسته و بیان داشتند: اصول هر چه غنی‌تر و قوی‌تر بشود، نه بیراهه بود و نه راه عده‌ای را ببندد و خود سرگرم شبهه‌افکنی بشود، بلکه سرگرم شناخت صراط مستقیم استنباط (یک)، تقویت این استنباط (دو) و اینکه مبادا در این طریق مستقیم، اعوجاجی پیدا بشود، باشد (سه)، اینها خیلی اثر دارد.

این مرجع تقلید گفتند: حوزه باید یک منطق قوی و غنی بخواند تا سؤال تولید نکند. وقتی سؤال تولید کرد و وارد اصول شد، بررسی می‌کند - چون دالان ورودی فقه، اصول است - که کدام قضیه حقیقیه است کدام قضیه خارجی و معیار چیست. وقتی از این دالان ورودی فتوا

